

Başvuru Numarası : 2019 / 400
Toplantı Tarihi / Sayısı : 07.01.2020 / 111
Karar Numarası : 2020 / 4
Başvuran : O. B.
Adres : Ç. L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu
Muhatap : Ç. L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Adres : Ç. L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, Ç. L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda tutulan başvuranın sağlık sıkıntıları bulunduğu ve ağrı çektiği, daha önce kendisine nöroloji uzmanı tarafından ‘pregabalin’ etken maddeli ağrı kesici ilaçlar yazıldığı, fakat şu an revir doktorunun kendisine bu ilaçları yazmadığı, hastaneye de sevk edilmediği ve dolayısıyla tedavi olamadığı konularına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Aynı içeriğe sahip başvuru dilekçeleri, 21.01.2019 tarihinde ve 400 sayı ile sonrasında 25/01/2019 tarihinde ve 481 sayı ile Ön İnceleme birimi tarafından kayda alınmıştır ve değerlendirilmek üzere Ulusal Önleme Mekanizması birimine gönderilmiştir.

3. Başvuranın iddialarıyla ilgili olarak 6701 sayılı Kanun’un 18’inci maddesinin 2’nci fıkrası uyarınca, Ç. L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan 19/02/2019 tarih ve 2019/7382 sayılı yazılı görüşte; başvuranın iddialarına yanıt verildiği görülmektedir.

4. 6701 sayılı Kanun’un 18 inci maddesinin ikinci fıkrası gereği muhatabın yazılı görüşü, 02/04/2019 tarih ve 16949670-804.01-E.552 yazımız ile tebliğ edilerek başvurandan görüş sunması talep edilmiştir. Başvuranın tarafından cevaben herhangi bir görüş sunulmamıştır.

III. OLAYLAR VE OLGULAR

5. Başvuru dilekçesi ifade edildiği şekliyle ve muhatap kurumun göndermiş olduğu cevabi yazılar ile ekleri doğrultusunda olaylar özetle şu şekildedir;

6. Başvuran; hükümlü olarak Ç. L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunmaktadır.

7. Başvuran bulunduğu ceza infaz kurumunda birden fazla kez kurum revirine çıkarılmış, aynı şekilde birden fazla tarihte H. Ü. E. O. Eğitim ve Araştırma Hastanesine sevk edilmiştir. Toplamda 02/06/2014 - 14/01/2019 tarihleri arasında 37 defa muayene edilmiş ve muayeneleri sonucunda başvurana ilaçlar reçete edilmiştir.

8. Başvurana yazılmış olan reçeteler, kurum revirinde ve hastanede yapılan muayene kayıtları ve hastane sevklerinde düzenlenen belgeler Kurumumuza gönderilmiş olup,

başvuranın 06/02/2017 tarihli hastane sevk kağıdına fiziksek tıp ve rehabilitasyon uzmanı doktor tarafından “pregabalin önerilmedi, reçete verildi.” şeklinde not düşüldüğü görülmüştür.

9. Başvuranın başvuru konusu iddialarıyla ilgili olarak C. İ. S. S. T. Derneği tarafından mektup yolu ile Ç. Valiliği İl İnsan Hakları Kurulu Başkanlığına başvuruda bulunmuş olup, Ç. Valiliği tarafından Ç. Cumhuriyet Başsavcılığından iddia edilen olaylarla ilgili olarak bilgi verilmesi talep edilmiştir. Konu ile ilgili olarak Başsavcılık tarafından inceleme yapılmıştır ve Ç. İl İnsan Hakları Kuruluna bilgi verilmiştir. Söz konusu inceleme sonrası İl İnsan Hakları Kurulunun 28/02/2019 tarihli toplantısında gündeme alınmış ve "O. B.'in gerekli tüm tedavi ve sevk işlemlerinin düzenli olarak yapıldığı anlaşıldığından" kurulca herhangi bir işleme gerek olmadığına karar verilmiştir.

IV. İLGİLİ HUKUK

10. Anayasa'nın “Kişinin dokunulmazlığı, maddî ve manevî varlığı” kenar başlıklı 17’nci maddesine göre “Herkes, yaşama, maddî ve manevî varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir. Tıbbî zorunluluklar ve kanunda yazılı haller dışında, kişinin vücut bütünlüğüne dokunulamaz; rızası olmadan bilimsel ve tıbbî deneylere tâbi tutulamaz. Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tâbi tutulamaz.”

11. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin "İnsan haklarına saygı yükümlülüğü" kenar başlıklı 1 inci maddesi şöyledir; "Yüksek Sözleşmeciler Taraflar kendi yetki alanları içinde bulunan herkesin, bu Sözleşme'nin birinci bölümünde açıklanan hak ve özgürlüklerden yararlanmalarını sağlarlar." Sözleşme'nin 3’üncü maddesi şöyledir; “Hiç kimse işkenceye veya insanlık dışı ya da aşağılayıcı muamele veya cezaya tabi tutulamaz.”

12. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun 9’uncu maddesinin (i) bendinde, Kurumumuzun “özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek” ile görevli olduğu düzenlenmiştir.

13. Aynı Kanunun 17’nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükme bağlanmıştır. Aynı maddenin dördüncü fıkrasına göre, Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz.

14. Aynı Kanunda “Ön incelemenin yapılması” hususunun düzenlendiği 48’inci maddesinin birinci fıkrasına göre, Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; Kurumun görev alanına girip girmediği ve Yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarınca karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olup olmadığı yönlerinden incelenir.

15. 24.11.2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar

Hakkında Yönetmeliğin “Ön İncelemenin Yapılması” başlıklı 48’inci maddesi birinci fıkrası uyarınca; “başvuruların, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulması gerekmekte” olup, yönetmeliğin 48’inci maddesi birinci fıkrası (ç) bendine göre; “Yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarınca karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olup olmadığı da” incelenecek hususlardandır. Yine Yönetmeliğin 49’uncu maddesi birinci fıkrasına göre “Başvurunun, 48’inci maddede yer alan şartlardan herhangi birini taşıyamaması hâlinde incelenemezlik kararı verilir.” hükmü bulunmaktadır.

16. Aynı Yönetmeliğin 49’uncu maddesi altıncı fıkrasında; “Ön inceleme şartlarının bulunmadığının sonradan anlaşılması halinde de, incelenemezlik, gerekçeli kabul edilmezlik veya gönderme kararı verilir.” denilmektedir.

17. Mezkur Yönetmeliğin “Gerekçeli kabul edilmezlik kararı” başlıklı 67’nci maddesine göre; “Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.”

18. 13/12/2004 tarih ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun “İnfazda Temel İlke” başlıklı 2’nci maddesinin 2’nci fıkrasına göre “Ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazında zalimane, insanlık dışı, aşağılayıcı ve onur kırıcı davranışlarda bulunulamaz.”

19. 13.12.2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun’un “Yönetim tarafından alınabilecek tedbirler” başlıklı 49’uncu maddesinin ikinci fıkrası gereğince, Kurumun düzeninin ve kişilerin güvenliklerinin ciddi tehlikeyle karşı karşıya kalması hâlinde, asayiş ve düzeni sağlamak için Kanunda açıkça belirtilmeyen diğer tedbirler de alınır.

V. İNCELEME VE GEREKÇE

a. Başvuranın İddiaları

20. Başvuran sağlık sıkıntıları bulunduğunu ve ağrı çektiğini, daha önce kendisine nöroloji uzmanı tarafından ‘pregabalin’ etken maddeli ağrı kesici ilaçlar yazıldığını, fakat şu an revir doktorunun kendisine bu ilaçları yazmadığını, hastaneye de sevk edilmediğini ve dolayısıyla tedavi olamadığını bu sebeple mağdur olduğunu iddia etmiştir.

b. Muhatap Kurumun Yanıtı

21. Ç. L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte;

- Başvuranın dosyası incelendiğinde uzman doktorlardan tedavi etmediği, bunun yerine ağrı kesici özelliğinin yanı sıra uyarıcı madde özelliği bulunan ilaçları talep ettiği ve 06/02/2017 tarihinde bu tarz ilaçların H. Ü. Ç. Eğitim ve Araştırma Hastanesinde yapılan muayenesi sonucunda uzman doktor tarafından önerilmediği, özellikle “Pregabalin önerilmedi” şeklinde not düşüldüğü,

• Hükümlünün amacına ulaşana kadar kendisini hastaneye sevk ettirme girişimlerine devam ettiği ve amacına hizmet etmeyen kişi ve kişileri sözlü ve yazılı olarak şikâyet yoluna başvurduğu, konuya ilişkin olarak Ç. Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından incelemelerde bulunulduğu,

• Hükümlünün talep etmiş olduğu ilaçların yeşil reçeteye tabi ve uzman hekimlerce reçete edilmesi gereken ilaçlar olduğu, hükümlünün bir yıl içerisinde birden fazla kez hem nöroloji hem de fizik tedavi ve rehabilitasyon polikliniklerine sevkinin yapıldığı, yapılan tetkikler sonucu uygun görülen tedavinin uygulandığı bildirilmiş ve hükümlünün MR ve EMG sonuçları, sağlık fişi, hastane sevk evrakları ve yazılan reçeteler gönderilmiştir.

VI. DEĞERLENDİRME

22. Başvuranın iddiaları, ceza infaz kurumu idaresinin yanıtları, mevcut yasal mevzuat hükümleri ile birlikte incelenip değerlendirildiğinde;

a) Kabul edilebilirlik Yönünden

23. Başvuran, bulunduğu infaz kurumunda revir doktorunun kendisine istediği ilaçları yazmadığı, hastaneye sevklerinin yapılmadığını iddia etmiş olsa da; kaldığı kurum revirinde ve sevk edildiği hastanede birden fazla kez muayene ve tetkiklerin yapıldığı, doktorların kendi inisiyatifinde olan bir hususta hastanın talep ettiği ilaçları yazmak zorunda olmadığı, başvuranın talebi olan pragabalin grubu ilaçların uzman doktor tarafından kendisine önerilmediği,

24. Başvuranın kalmış olduğu ceza infaz kurumunda sağlık hizmetlerinden faydalandırılmadığı yönünde bir iddia ile daha önce C. İ. S. S. T. Derneği tarafından O. B. adına Ç. İl İnsan Hakları Kuruluna başvurulduğu, İl İnsan Hakları Kurulunun yazısı ile Ç. Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından inceleme ve araştırma yapılmasının istenildiği, bu doğrultuda yapılan araştırmada başvuranın daha önce herhangi bir rahatsızlığı olmadığı halde pregabalin ve türevi ilaçları suistimal ettiği için hastaneye sevk edildiği ve uzman doktor tarafından kendisine pregabalin önerilmediği, hükümlünün tedavi ve takibinin Kurum tarafından yerine getirildiği anlaşılmış olup, başvuranın iddialarının açıkça dayanaktan yoksun olduğu ve bu nedenle kabul edilemez olduğu değerlendirilmiştir.

25. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 67'nci maddesine göre "Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenirliğinin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir." Mezkur Yönetmeliğin 67'inci maddesi gereği açıklanan gerekçelerle başvurunun açıkça dayanaktan yoksun olması nedeniyle kabul edilmez olduğuna karar verilmesi gerektiği değerlendirilmiştir.

VII. KARAR

Açıklanan mevzuat ve gerekçeler çerçevesinde;

1. Mezkûr başvurunun açıkça dayanaktan yoksun olduğu gerekçesiyle KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,
 2. Kararın taraflara TEBLİĞİNE,
 3. Kararın KAMUOYUNA DUYURULMASINA,
 4. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yoluna başvurulabileceğine,
- 07.01.2020 tarihinde, OYBİRLİĞİYLE, karar verildi.

Süleyman ARSLAN
Başkan

Mesut KINALI
İkinci Başkan

Can ESEN
Üye

Cemil KILIÇ
Üye

Dilek ERTÜRK
Üye

Halil KALABALIK
Üye

Harun MERTOĞLU
Üye

Mehmet ALTUNTAŞ
Üye

Mehmet Emin GENÇ
Üye

Saffet BALIN
Üye